

Komandi partur

Í komandi parti verða umrødd systkini Magnus, vanligi kallaður Maggi, Venzil, Sára og Marin

Magnus

Elspa

Her er Magnus avmyndaður saman við síni manning á Silver Belle á Seyðisfirði í 1922. Myndina hevur Absalon Joensen tikið, og tað sæst at hon er tikin í samband við eitt mæti. Menninir eru: 1. Einar Einarsson, Rituvík, 2. Jákup Nielsen, Nólsoy, 3. Hendrik Olsen, Rituvík, 4. Martin Djurhuus, 5. Sørin Djurhuus, 6. Sámal Jákup Jacobsen, allir úr Hósvík, 7. Jógvan úr Æðuvík 8. Esmar Thomsen, Kollafjørð, 9. Hanus Lamhaug, Rituvík, 10. Heini í Elduvík, Glyvrrar, 11. Ingimund Petursson, Rituvík, 12. Per Steingrund, Glyvrrar, 13. Sofus hjá Jógvani, 14. Magnus Olsen, báðir úr Rituvík, 15. Debes Danielsen, Heiðunum, 16. Sofus Lillaa, Leirvík 17. Jógvan í Heiðriksstovu, Nólsoy

fyrirklæðið hevði onkran annan lit. Hetta var vanligt hjá einkjum tá í tíðini. So fór hon so líðandi aftur í øðrvísi vorðin klæði.

Tað var gott! Vit systrarnar fingi slíkt stikni fyri svørtum klæðum, at vit fóru ikki í svørt klæði fyrr enn langt, langt eftir tað, at vit vóru tilkomnar.

Eftir at pápi var deyður, var eg nógv hjá Greta, einari mostur. Hon helt hús hjá einum manni í Havn. Ein onnur mostir, Frida, var gift í Havn. Hon búði undir Ryggi, og Greta búði yvir av Smæruni, so eg var eitt sindur ímillum. Greta var ógift tá. Meðan tey eldru systkini vóru smá, var Greta ofta í Rituvík og hjálpti okkum, og hon dugdi eisini at seyma.

Mary var nógv í Brekkunum á Toftum hjá Hans Olivuri og Essemi. Elly var eisini onkuntíð. Pápi sigldi við skipi hjá D. P. Højgaard, og Hans Olivur var reiðari.

Hans Olivur og Essemi vóru barnleys, og tey vóru ógvuliga góð við Mary. Tey bjóðaðu seg at taka Mary til sín, men tað kom ikki upp á tal, Guð havi lov. Kanska hevur mamma hugsað um, hvussu tað var, tá ið hon sjálv fór heimanífrá 12 ára gomul, sjálvt um hon hevði tað ógvuliga gott hjá Nicolín.

Eldru systkini tóku um endan

Tá í tíðini var hampilig trygging, um menn doyðu av vanlukku. Men doyði maður av sjúku, var snøgt sagt einki. Men tey eldru systkini vóru ótrúlig. Maggi og Venzil sigldu og lögdu pengar til húsið. Hetta var undir kríggnum, og tá var ein ógilgur ótti á fólkinum heima. Einaferð, Maggi var farin avstað, kom hann aftur, tí okkurt var áfatt. Hetta var um kvøldið. Mamma stóð við køksborðið og sá Magga koma fram við vindeygnum. Hon stóð púra still og hugsaði: »Nú er hann burturgingin«. Hon helt seg siggja hann í hamferð.

So vóru tað minurnar eisini. Einaferð, ein mina brast niðri á støðni, brotnaðu allir stovurútarnir. Vit børnini fingi at vita, at sóu

vit eitt flogfar, tá ið vit vóru úti og spældu, skuldu vit krógva okkum í einari grøv. Tað kundi vera ein týskari.

Sára og Marin seymaðu klæðini. Tær dugdu ógvuliga væl at seyma, men Marin hættaði sær betur at klippa, Sára var bangin at forklippa seg. Øll gingu altíð snøgg og heil. Tað var ikki lukkuligt at ganga holurur. Vit systrarnar minnst, at vit fingi nýggjan kjóla til hvørja hvítusunnu og hvørji jól. Beiggjarnir fingi nýggjar plussforbúksur, og ofta fingi øll børnini nýggja troyggu til jóla.

Mamma bant troyggu, hosur og sokkar. Tær yngri beiggjarnir gingu ofta í yvir-mynstraðum hosum. Mammu dæmdi so væl at binda, og hon bant skjótt. Einaferð bundu hon og eg bul saman. Tað dæmdi mær einki, tí mamma mátti bíða hvørja ferð, til eg var liðug við umfarið.

Einaferð hevði mamma gjørt sjeið pør av feroyskum undirbuksum til og vaskað. Mary og eg vórðu sendar út á snór at heingja tær upp. Tað var av allarbesta vetrarveðri, stórkavi, stilli og mánalýsi. Undirbukurnar vóru í einum emaljeraðum fati. Vit settu fatið frá okkum, men ólukkutíð, tað fór á glið og vit sóu ikki í halaferðina á tí.

Lítið var um okkum tá. At fara inn og siga mamma, hvussu vorðið var, orkaðu vit ikki at hugsa um. Vit so sjaggandi omaneftir báðar og bóðu so bønliga Guð hjálpa okkum at finna undirbukurnar aftur. Niðri í Lágni, næstan niðri í fjøruni, funnu vit fatið standa skorað niðan undir ein stein og allar undirbukurnar í. Vit ivaðust ikki í, at Guð hevði hjálpt okkum.

Tá ið eg skuldi verða konfirmerað, var mamma so ússalig og lá í seingini, men hon bant mær eina síða, mynstruta troyggu og eina blusu. Hon kastaði ikki frá sær. Tá hevði hon bara 32% av blóði.

Tá var eitt sum tey kallaðu annandagskjóli. Sára seymaði mær ein so penan kjóla, og hon seymaði mær eisini frakka. Hann var penur,

men nakað stórrur, tí tá skuldi tú kunna vaksa upp í klæðini. Hon og Marin seymaðu konfirmeráðstíðina hjá Elly og hjá Mary. Eg konfirmeraðist í kjólanum hjá Mary. Tær seymaðu eisini konfirmeráðstíðina hjá yngri beiggjunum.

Undir kríggnum róku gummiballar upp á land, og nógv gjørdur gummiskógvar úr teimum. Arnholt var kringur at gera gummiskógvar, og hann gjørdi eisini sandalir.

Nei var nei

Mamma var strang soleiðis, at nei var nei, tað nyttaði ikki at júka, men børnini sluppu at beistast inni, og onnur børn sluppu inn at spæla. Henni dæmdi best at vita, hvat børnini tókust við. Um veturin skuldu vit koma inn, tá ið tíð var at tendra, og tiskil fingi vit eyknevnið »hønnurnar hjá Elspu«. Hon hevði lisið nógv og mintist ógvuliga væl, og tá ið børnini vóru komin inn, setti hon seg ofta í skýmingini á skrinið við komfýrin at siga søgur, og so sótu vit á gólvinum uttan um hana. Tað vóru góðar løtur. Ein vetur fortaldi hon okkum Onkel Toms hytte, og ein vetur Det skibbrudne barn, alt uttanat.

Mamma hevði havt tuberkklasmittuna sum ung, og vit sluppu ongantíð at mussa hana á munnin. Í januar í 1963 fór hon á sjúkrahúsið við tuberkklum, og hon lá har líka til jóla. Tíbetur vóru tað ikki smittandi tuberkklar. Eftir tað livdi hon nógv betur.

Ein siður í húsinum var at fáa drekkamunn upp á seingina sunnumorgun. Gjøgnum vikuna tóku vit róma oman av mjólkarfatinum, og so fingi vit nýbakað fransbreyð við piskaðum róma uppá. Vit skiftust at gera tað.

Annars var tað mest saltmatur til døgurða: saltgrind, saltfiskur, saltlippur og saltkjálkar. Ofta fingi vit brúna sós aftur við grindini, og krotusmelt ella mjólkarsós aftur við saltfiskinum. Viðhvørt vatnaði mamma grindina serliga væl út og gjørdi frikadellur. Áttu vit

feskan fisk, fingi vit ofta knetti ella frikadellur sunnudag. Vit fingi sjáldan kjøt, og fingi vit kjøt, skuldu vit eta nógv epli afturvið, teimum var altíð nógv mikið av.

Til nátturða fingi vit ofta havragreyt, rísgræyrt ella rísvelling. Var okkurt kjøtbein, kókaði mamma beinasúpan, og so ótu vit rugbreyð við sukri uppá afturvið. Tað smakkaði væl.

Vit fóru altíð mett í song, men nú á døgum hevði hetta ikki verið hildið at verið besti kostur. Sama ger, væl hevur spurst burturúr.

Mamma var gudrøkin kona og lærði okkum, at bóðu vit Jesus vera við okkum, so vóru vit trygg. Høvdu vit einki gott at siga, skuldu vit tiga, og ikki var lukkuligt at brúka ókvæmisorð. Hon las andakt fyrri øllum hvønn dag, og heilidagar las hon lestur fyrri teimum, sum ikki fóru í kirkju.

Mamman var ein av hetjunum

Mamma doyði 16. januar í 1978 79 ára gomul. Hon hevði ikki livað væl, men var komin eitt sindur fyrri seg aftur. Carl var heima, og henda morgunin skuldi hann eitt ørindi heim til Runavíkar. Hann fór upp á loft og segði mamma frá, og alt tóktist at vera í lagi. Tá ið hann kom aftur, lá mamma deyð í seingini. Hon hevði fingið blóðtøpp í hjartað.

Á steinum hjá henni stendur "Allir lutir samvirka til góða hjá teimum, sum elska Guð". Prestur talaði eisini yvir sama skriftstað.

Tað var ein sorg, tá ið mamma doyði. Næst Guði var hon grundarsteinurin í lívi okkara. Hon var ein merkiskvinna.

Mamma upplivdi at siggja øll børn síni vaksa upp og koma væl fyrri í lívinum. Hon fekk sonarkonur og dótturmenn, sum øll vóru hampafólk. Hon var omma, langomma og olduomma.

Carl eigur barnaheimið. Hann og mamma búðu mong ár bæði tveyeini í húsi.

Sum heild kunnu vit siga, at mamma hevði eitt ríkt lív.